

Protokół nr 20/2026
z posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia
w dniu 20 kwietnia 2026 r.

W posiedzeniu Komisji udział wzięli: **Pani Elżbieta Nawrocka** Członek Zarządu w Poznaniu, **Pani Anna Czerniak** Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, **Pani Izabela Najdek** Zastępca Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, **Pan Maciej Matuszewski** Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia, **członkowie Komisji** (listy obecności stanowią załącznik do niniejszego protokołu).

Ponadto w posiedzeniu uczestniczyli: **Anna Szczęsna** – CUS Dopiewo, **Jolanta Flisiak** – OPS Pobiedziska, **Pani Katarzyna Andrzejczak** – MOPS Luboń, **Pani Agnieszka Słaby** – OPS Buk, **Pani Agnieszka Maciejowicz** – CUS Swarzędz, **Katarzyna Zaremba** – CUS Swarzędz, **Pani Anna Polc** – OPS Tarnowo Podgórne, **Pani Beata Woźniak** – CUS Rokietnica, **Pani Magdalena Wiśniewska** – GOPS Czerwonak, **Pani Agnieszka Staszak** – OPS Kleszczewo, **Pani Aneta Gierko** – OPS Komorniki, **Pan Wojciech Radecki** - Przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury, Sportu, Promocji i Spraw Społecznych Rady Miejskiej Pobiedziska, **Pani Jolanta Pągowska** - Przewodnicząca Rady Gminy Suchy Las, **Pani Elżbieta Walczak** - Przewodnicząca Rady Miejskiej Murowana Goślina, **Pani Teresa Zygmantowska** - Przewodnicząca Rady Miasta Luboń, **Pan Stanisław Garstecki** - Przewodniczący Rady Gminy Tarnowo Podgórne, **Pani Izabela Dziamska** – Przewodnicząca Rady Gminy Rokietnica, **Pani Magdalena Pawlaczyk** - radna rady Miasta Kórnik.

1. Otwarcie posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia otworzyła i poprowadziła posiedzenie Komisji.

2. Przedstawienie porządku posiedzenia.

Porządek obrad posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przedstawienie porządku posiedzenia.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniego Posiedzenia Komisji.

4. Spotkanie z przedstawicielami gmin powiatu poznańskiego dotyczące spraw społecznych i ochrony zdrowia.
5. Sprawy bieżące, wolne głosy i wnioski.
6. Zamknięcie posiedzenia Komisji.

3. Przyjęcie protokołu z poprzedniego Posiedzenia Komisji.

Komisja przyjęła protokół z poprzedniego posiedzenia odbytego w dniu 16 marca 2026 r. jednogłośnie pozytywnie.

4. Spotkanie z przedstawicielami gmin powiatu poznańskiego dotyczące spraw społecznych i ochrony zdrowia.

Pani Anna Czerniak Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu poinformowała, że przyczynkiem do dzisiejszego spotkania było sprawozdanie z działalności PCPR, organizatora pieczy. Komisja Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia jest bardziej zainteresowana losem dzieci w pieczy oraz podejmowanymi działaniami w związku z danymi, które zostały przedstawione na poprzednim posiedzeniu. Osobą, która bezpośrednio koordynuje prace organizatora pieczy jest moja zastępczyni Pani Izabela Najdek.

Pani Dyrektor poinformowała, że w zeszłym roku było bardzo dużo umieszczeń w pieczy, a szczegółową prezentację w powyższym temacie przedstawi Zastępca Dyrektora PCPR Pani Izabela Najdek.

Pani Izabela Najdek przedstawiła prezentację dotyczącą systemu wsparcia w Powiecie Poznańskim.

Podstawowe dane:

- w 2025 r. 134 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej, 60 – piecza rodzinna, 35 piecza instytucjonalna,
- w roku 2021 było 451 dzieci w pieczy zastępczej, w roku 2025 – 574 – rodziny zastępcze powstają, ale przy galopującej liczbie umieszczeń dzieci w pieczy ta liczba wzrasta intensywnie.

Składowe kosztu utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej:

- 1002 zł – miesięczna pomoc na dziecko rodzina spokrewniona,
- 1517 zł - miesięczna pomoc na dziecko rodzina niezawodowa/zawodowa/RDD,
- 500 zł – dofinansowanie do wypoczynku jednorazowo,
- ok. 4000 zł – zwrot kosztów utrzymania mieszkania,
- 1500 zł – pomoc jednorazowa przy przyjęciu dziecka.

Następnie Pani Dyrektor przedstawiła rodzinną pieczę zastępczą w odniesieniu do liczby dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021-2025 oraz partycypację gmin w kosztach pieczy zastępczej. Pani Izabela Najdek stwierdziła, że koszty pieczy zastępczej dla gmin wzrosły o 93% w ciągu trzech lat. System generuje coraz wyższe koszty, ale nie wzmacnia działań zapobiegawczych. Zaprezentowano także system wsparcia rodziny wynikający z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, konkludując, że brak odpowiednio wczesnego i intensywnego wsparcia rodziny prowadzi bezpośrednio do wzrostu liczby dzieci w pieczy zastępczej — a tym samym do wzrostu kosztów po stronie gmin. W większości gmin liczba asystentów nie rośnie mimo wzrostu liczby dzieci w pieczy.

Celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest rozwój systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej na terenie powiatu poznańskiego. Z przeprowadzonego monitoringu programu po uzyskaniu informacji z 17 gmin powiatu poznańskiego wynika, że 9 gmin wymienia placówki wsparcia takie jak: świetlice socjoterapeutyczne, świetlice opiekuńczo-wychowawcze, świetlice wiejskie, świetlice środowiskowe. W pozostałych 8 gminach brak takiego wsparcia.

Wnioski:

- bez zwiększenia liczby asystentów koszty pieczy będą dalej rosły,
- obecny model działa reaktywnie, nie zapobiegawczo,
- gmina ma realny wpływ tylko na etapie pracy z rodziną.

Podczas dyskusji przedstawiciele gmin zwrócili uwagę na następujące aspekty:

- Problem rodzin wędrujących – ucieczki z miejsca zamieszkania, brak informacji o miejscu przebywania danej rodziny, ma to często związek z procedurą Niebieskiej Karty.
- Brak informacji w gminach o rodzinach, starszych dzieciach (12 lat i więcej) oczekujących na przyjęcie do pieczy zastępczej. W momencie pobierania świadczenia 800+ nie ma potrzeby pojawienia się w Ośrodku o tzw. zapomogi. Ośrodki Pomocy Społecznej często przekształcają się w Centra Usług Społecznych, które oferują rodzinom bardziej konkretne usługi społeczne niż tradycyjne zapomogi.
- Problemy zaczynają się dużo wcześniej gdy dzieci jeszcze przebywają w przedszkolach, brak reakcji przedszkola lub szkoły, pracownicy socjalni dowiadują się o problemach gdy wydarza się tragedia i niewiele już można zrobić, a można by zacząć pracę już dużo wcześniej. Problemem OPS-ów jest brak informacji ze szkoły, które wolą przemilczeć problem niejako „zamieść problem pod dywan” aniżeli poinformować pracowników socjalnych. OPS ma instrumenty, aby pomóc rodzinie, przyznając np. asystenta rodziny, czy wysyłając wielokrotnie pismo do sądu, bo jedno pismo nie załatwia sprawy, ale brakuje informacji ze szkół.

Członek Zarządu Pani E. Nawrocka powiedziała, że „wszyscy mają świadomość, że reakcja szkoły jest często zbyt późna, ale po to tutaj jesteśmy, aby zacząć głośno o tym mówić. Należy wszystkich uświadomić, że to my wszyscy jesteśmy za to odpowiedzialni”.

- Problem dotyczący szybszej reakcji lub braku informacji ze szkół został poruszony w ramach spotkań na szczelbu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej gdzie bardzo jasno wybrzmiał temat, że placówki gdzie przebywają dzieci są kompletnie nieprzygotowane do tzw. roli społecznej, czyli reagowania na to co się dzieje w sferze społecznej wokół dzieci. W szkołach brakuje ludzi, którzy reagowaliby na trudne sytuacje, postulowano rozważenie wprowadzenia do szkoły kogoś na wzór pracownika socjalnego od problemów społecznych.

- Wsparcie dla rodzin jest obecnie bardzo szerokie, rodziny mają możliwość otrzymania od ręki wszelkiego możliwego wsparcia zarówno od gminy jak i finansowanego z projektów, ale ludzie albo trafiają do danego podmiotu za późno albo jest opór z ich strony.

- Znacznie trudniej pracować z rodziną gdzie obecny jest problem narkotykowy, aniżeli problem alkoholowy.

- PCPR ma możliwość współpracy na poziomie komisji wspólnej rządu i samorządu nad zmianą ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- Ważnym aspektem jest sama treść pisma do sądu, wskazanie, że zagrożone jest dobro dziecka powoduje szybszą reakcję sądu.

- Często kontakt dzieci z rodzicami biologicznymi powoduje, że praca, którą wykonuje rodzina zastępcza idzie na marne, dlatego należy uczulić asystentów rodziny, że jeżeli widzą, że sytuacja nie rokuje, to należy jak najszybciej reagować, aby dać szansę dziecku na poprawę swojej sytuacji.

- Sądy i inne instytucje często dają drugą lub trzecią szansę rodzicom, a powinny ją dawać przede wszystkim dzieciom.

- Zbyt mała liczba kuratorów.

- Długi czas oczekiwania na postanowienie sądu stwierdzające powrót dziecka do rodziny biologicznej.

- Podniesienie kompetencji społecznych rodziców, aby mogli sprawować opiekę nad swoimi dziećmi, bo dzieci zawsze wolą przebywać z rodzicami biologicznymi, choć nie zawsze rodzice chcą sprawować opiekę nad swoimi dziećmi.

- Im mniej asystentów rodziny, tym większe koszty pieczy zastępczej.

- Dramatem jest fakt, że wiele dzieci, które trafiają do pieczy zastępczej posiada rodziców, którzy się tymi dziećmi nie interesują, a co gorsze utrudniają rodzinom zastępczym sprawowanie należytej opieki nad dziećmi.

- Dopóki rodzic będzie miał „dochód” z dziecka (800+) i nie zostaną w tej kwestii zmienione przepisy prawne, tym trudniej będzie można pomóc dziecku umieszczając je w odpowiedniej placówce.

- Asystent rodziny to wciąż niszowy zawód, ale warto o nich walczyć, bo koszt zatrudnienia asystenta jest znacznie niższy niż utrzymania dziecka w pieczy zastępczej. Praca asystentów jest ciężka ale niedoceniana. Jest to praca w terenie związana z mnóstwem dokumentacji, planów pracy, sprawozdawczością. Asystent nie otrzymuje dodatku za pracę w terenie – pole do zmian dla ustawodawcy. Patologią systemu jest także fakt, że na asystenta rodziny muszą zgodzić się rodzice, co jeszcze nie jest najgorsze, ale często mimo orzeczeń sądu rodzice nie godzą się np. na to, aby dziecko uczęszczało do psychologa.
- Społeczeństwo w kontekście dzieci przywykło do przywilejów, a odwykło od obowiązków.
- Niektóre gminy organizują szkolenia związane z podnoszeniem kompetencji rodzicielskich nie na etapie gdy dziecko trafia do pieczy, tylko znacznie wcześniej, co jest bardzo przydatne dla rodziców.
- Bez systemowych rozwiązań sytuacja się nie poprawi, a jeżeli rodzic nie zechce współpracować, to żadna praca pracowników socjalnych do niczego nie doprowadzi.

Radna Pani Jolanta Pankowska stwierdziła, że obecnie największym wyzwaniem jest złożenie wniosków poprawiających sytuację rodzin i dzieci do powstającej, zmienianej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto przedstawiciele gmin (radni, pracownicy socjalni) powinni zwrócić się do szkół i do przedszkoli i przypomnieć im o konieczności informowania ośrodków pomocy społecznej o wszelkich potrzebach, dokładnym określeniu, które dziecko i z jakiej rodziny potrzebuje pomocy. Podobne informacje powinny także spływać ze żłobków, 2-3 latek potrafi zasygnalizować, że ma problemy.

Ponadto Pani Jolanta Pankowska poinformowała, że jej podejście różni się od tego zaprezentowanego na dzisiejszym spotkaniu. Nawet bowiem, jeżeli postawa jednego, drugiego, czy trzeciego rodzica jest roszczeniowa, to nie możemy uogólniać. Dziecko jest najważniejsze i nawet jeżeli matka nie spełnia się w roli rodzica, to ona musi otrzymać pomoc, niezależnie od tego, czy jej się to podoba, czy nie. Podmioty zajmujące się wsparciem rodzin powinny mieć także większą pomoc prawną.

Członek Zarządu Pani Elżbieta Nawrocka powiedziała, że jedno co można zrobić od razu to nawiązanie bliższej współpracy ze szkołami, większe wsparcie dla wychowawców, aby oni dokładnie wiedzieli w którym momencie reagować i co po kolei robić. Sam Pan Starosta stwierdził abyśmy nie bali się inwestować w szkolenia, bo lepiej opłacać szkolenia niż ponosić późniejsze konsekwencje braku działań.

Przedstawicielka jednej z gmin biorących udział w Komisji zasugerowała, aby zorganizować podobne spotkanie z profesjonalistami, z instytucjami, które zajmują tymi problemami (OPS-em lub CUS-em). Pracownicy OPS-ów lub CUS-ów mogą się wtedy pochwalić dobrymi praktykami w tym aspekcie ze

swoich gmin. Po takim spotkaniu można zebrać wszystkie wnioski, przygotować odpowiednie stanowisko i przesłać je do ustawodawcy zanim przepisy zostaną ostatecznie zmienione.

Przewodnicząca Komisji Pani Marzena Fiedler poinformowała, że powiat planuje zorganizować specjalną konferencję w temacie wspierania rodziny i funkcjonowania systemu pieczy zastępczej.

Pracownik CUS w Rokietnicy Pani Beata Woźniak poinformowała, że od 14 lat sprawuje funkcję asystenta rodziny. Z jej perspektywy praca w poprzednim miejscu pracy w MOPR w Poznaniu znacznie różni się od tej w gminie. Dzięki ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi w gminie odżyła i może się naprawdę wykazać pracą. Zmiana OPS w CUS daje więcej praktycznych narzędzi do pracy.

Pani Anna Czerniak poinformowała, że PCPR organizuje cykliczne spotkania z ośrodkami pomocy społecznej, na których wymieniane są doświadczenia, omawiane są bieżące aspekty związane ze wsparciem rodzin.

Przewodniczący Rady Gminy Tarnowo Podgórne Pan Stanisław Garstecki zapytał, czy w innych gminach funkcjonują rodziny wspierające – żaden uczestnik Komisji nie potwierdził, aby w jakiegokolwiek gminie taka rodzina funkcjonowała.

Pani Izabela Najdek potwierdziła, że z jej wiedzy wynika, że w całym Powiecie Poznańskim ani w całej Polsce nie ma rodzin wspierających.

Członek Zarządu Pani Elżbieta Nawrocka powiedziała, że jeżeli ktokolwiek z obecnych chciałby się włączyć w działanie, które podjęło Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w tym roku, związane z nagłośnieniem problemu rodzicielstwa zastępczego, to PCPR włącza się w tym roku w Bieg Szpota, gdzie będzie występował ze swoim stoiskiem, gdzie w tej części rodzinnej zaproszono do udziału w biegu rodziny zastępcze. Będzie tam na pewno możliwość uzyskania informacji na temat rodzicielstwa zastępczego. Wydarzenie to odbędzie się 31 maja 2026 roku w Swarzędzu.

5. Sprawy bieżące, wolne głosy i wnioski.

Brak.

6. Zamknięcie posiedzenia Komisji.

Przewodnicząca Komisji stwierdziła, że porządek obrad został wyczerpany i zamknęła posiedzenie Komisji.

Protokół sporządził: *Damian Gryśka*

***Przewodnicząca Komisji
Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia***

Marzena Fiedler